

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 72 (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 15 februara 1933.

PATENTNI SPIS BR. 9785

Akciová společnost dřívě Škodovy závody v Plzni, Praha, Č S. R.

Sprava za utezanje zrna kod tempiranja.

Prijava od 5 maja 1930.

Važi od 1 juna 1932.

Traženo pravo prvenstva od 10 maja 1929 (Č S. R.).

Patent br. 6580 odnosi se na spravu za utezanje zrna kod tempiranja, koja je smeštena na onoj strani topa, sa koje se isti puni metcima. Takvo je postrojenje samo onda moguće, kada na pomenutoj strani ima dosta mesta za pritvrđivanje sprave za utezanje, pri čemu mora biti predviđena i dovoljna mogućnost kretanja posluge.

Mnogo puta, a naročito kod topova starije gradnje, su nišanska i udešavalačka sprava smeštene sa obe strane istih tako, da nije moguće pritvrditi direktno te sprave za utezanje. U takvom slučaju potrebno je pronaći takav način pritvrđivanja sprave za utezanje koja najbolje odgovara uslovima za skraćenje vremena rada oko punjenja, kao što je to navedeno u patentu br. 6580.

Takav način pritvrđivanja ostvaren je spravom prema ovom pronalasku, kao što je šematički predstavljeno na primeru izvođenja nacrtanom na priloženom nacrtu.

Pomenuta sprava za utezanje obrazuje celinu sa kolicima 1, na kojima je smeštena. Ta kolica imaju spreda jedan ili dva točka 2, a pozadi rukatke 3 tako, da u stvari sprava izgleda kao kolica za guranje ili t. sl. na čijoj okvirnoj konstrukciji su pozadi predviđena dva ležišta 4, 5 za prijem dna čaure zrna, a spreda su predviđene dve hvatačke obrazine 6, 7, koje služe za ležište tela zrna jedinačnog metka. Ležište 4 je u odnosu na ležište 5 i hvatačku obrazinu 6 niže smešteno; hvatačka obrazina 7 je viša od hvatačke obrazine 6 i ležišta 5. Ako se dakle umetne zrno u ležište 4 i obrazinu 6, a drugo zrno u le-

žište 5 i hvatačku obrazinu 7, onda će oba zrna koso ležati, i to tako, da je prvo zrno niže od drugog, da bi bilo moguće svako od zrna lako izvaditi. Pri tome su istovremeno i upaljači zrna mnogo više postavljeni, no dna čaura, tako, da taj položaj dozvoljava lako tempiranje zrna pomoću točka za tempiranje, ključa ili t. sl. sprave. Pojedina zrna su pri tome osigurana protiv okretanja time, što su ista dvodelnim hvatačkim obrazinama 6, 7 uklještena. Potrebno uklješćavanje zrna obrazinama postiže se ili spravom iz patenta br. 6580, izloženom u drugom i trećem patentnom zahtevu ili obrnuto, postiže se jednostavno time, što se hvatačke obrazine na mesto pritiskom opruge stisnu samo pritiskanjem na dole pedalske poluge 8 uz posredovanje odgovarajućeg predmeta. Osim toga zrno može biti i na ma koji drugi poznati način uklješćeno na pr. vrtnjem, mengelama i t. sl.

Opisanom i pretstavljenom spravom za utezanje zrna, pri tempiranju mogu biti uklješćena dva zrna. Razumljivo je, da na sličan način mogu biti konstruisane sprave za uklješćavanje jednog kao i proizvoljnog broja zrna. Položaji pojedinih parova ležišta i hvatačkih obrazina tako su među sobom stepenasto postavljeni, da se može ugodno preduzeti tempiranje uklješćenog zrna i istovremeno i umetanje i vođenje pojedinih zrna tako lako, kako je to samo moguće zamisliti.

Sprava za umetanje zrna pri tempiranju može se takode u smislu pronalaska izraditi i tako, da delovi odnosno odgovarajući delovi 5, 6 i 4, 6 zauzimaju kose polo-

žaje, odn. da određuju kose položaje od nagnutih na niže pa do nagnutih na više, t. j. prema potrebi i veličini zrna se ovi nagibi mogu uvek celishodno udešavati, držeći se pri tome uvek toga, da zrna smeštena na spravi zauzimaju uvek stepenast položaj. Iz ovoga se vidi da zrna mogu imati ne samo kose položaje prema ranije opisanom izvodenju, nego mogu imati i kose položaje na više, pa isto tako i horizontalan ili t. približan položaj. Ovaj oblik izvodenja nije pretstavljen na nacrtu pošto je iz opisanoga kao i s obzirom na nacrt potpuno lako razumeti kako izgleda.

Utezanje zrna može se vršiti i vrtnjevi-
ma predviđenim u obrazinama 6, kao u hvatačkim stegama ili na drugi kakav način tome sličan. Ni ovo nije pretstavljeno na nacrtu, pošto je lako razumljivo s obzirom na postojeći nacrt.

Patentni zahtevi.

1. Sprava za utezanje zrna pri tempira-
nju, naznačena time, da se za umetanje je-
dinačnog zrna po jedno ili više ležišta (4,

5) smeštaju u vezi sa pripadajućim im hvatačkim obrazinama (6, 7) naizmenično prema visini na naročitim karama (kare za guranje ili t. sl.), da bi se olakšala ma-
nipulacija sa zrnom, kao i da bi bila ugod-
na, pri čemu ležište (4, 5) i njemu pripada-
juće hvatačke obrazine (6, 7) imaju za
svako jedinačno zrno takav položaj, da
njima utegnuto zrno leži koso ili se u op-
šte nalazi u takvom položaju, koji omo-
gućava lako, ugodno i tačno tempiranje
zrna, t. j. odnosni delovi (4, 5) i (6, 7) mo-
gu biti tako postavljeni, da u njima ležeća
zrna mogu zauzimati položaje sve redom
počinjući od nagnutih na više pa do nag-
nutih na niže.

2. Sprava po zahtevu 1, naznačena time,
što se potrebno utezanje zrna vrši pomoću
hvatačkih obrazina (6, 7) pritiskanjem na
dole pedala (8), čije se kretanje prenosi
na hvatačke obrazine (6, 7) sistemom po-
luga ili sličnim poznatim mehanizmom, ili
se utezanje vrši na pr. vrtnjem, kao u za-
vrtanjskoj stezi ili na kakav drugi način.

